

**Ομιλία Υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνού στην
25^η Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Εσωτερικών Ελεγκτών Κύπρου**

Τετάρτη, 28 Ιουνίου 2023 Ώρα: 6:30 μ.μ.

Ξενοδοχείο «Κλεοπάτρα»

Εξοχότατε Κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κύριοι Βουλευτές και εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Οι πολίτες της χώρας, οι φορολογούμενο πολίτες, χρηματοδοτούν τα δημόσια αγαθά, όπως η ασφάλεια, η υγεία, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η Δικαιοσύνη, η Παιδεία, η Δημόσια Υπηρεσία. Γι' αυτό είναι υποχρέωση μας να διαφυλάττουμε τα δημόσια αγαθά αλλά έχουμε και ευθύνη της ορθολογικής διαχείρισης και μεγιστοποίησης της αξιοποίησης των πόρων που δαπανούνται για την παροχή τους, και παράλληλα καταπολέμηση της σπατάλης, της κακοδιοίκησης, της διαφθοράς και της γραφειοκρατίας, η οποία γεννά πρόσθετη διαφθορά.

Βασικό εργαλείο, ουσιαστικός θεσμός για όσα έχω αναφέρει πιο πάνω, είναι το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου. Γι' αυτό χαίρομαι ιδιαίτερα που ως Υπουργός το 2003, συνέβαλα στην αναγνώριση, νομική θεσμοθέτηση και εφαρμογή του θεσμού του Εσωτερικού Ελέγχου.

Το 2003 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Εσωτερικού Ελέγχου Νόμο, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 25 Ιουλίου 2003.

Η σημασία του εσωτερικού ελέγχου έχει αναδειχθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια τόσο λόγω της παγκόσμιας δημοσιότητας μεγάλου αριθμού σκανδάλων και διαφθοράς αλλά και πολλών παραδειγμάτων μεγάλων οργανισμών που απέτυχαν είτε λόγω κακής διακυβέρνησης είτε λόγω της ανικανότητας τους να προσαρμοστούν σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και αναπτυσσόμενο περιβάλλον.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος αποτελεί αναμφίβολα ένα από τους σημαντικότερους πυλώνες της δημόσιας αλλά και εταιρικής διακυβέρνησης. Αποτελεί μια σημαντική ασπίδα προστασίας κατά της διαφθοράς. Βοηθά ένα οργανισμό στο να επιτύχει τους στόχους του, αναγνωρίζοντας τους ολοένα αυξανόμενους και μεταβαλλόμενους κινδύνους ώστε να τους διαχειριστεί αποτελεσματικά και με το μικρότερο δυνατό κόστος. Συνεπώς, η αξιολόγηση των κινδύνων (risk assessment) αποτελεί ένα από τα πολυτιμότερα εργαλεία για τους εσωτερικούς ελεγκτές, το οποίο βοηθά στην εστίαση του διαθέσιμου ελεγκτικού χρόνου σε περιοχές, που πραγματικά εμπεριέχουν κινδύνους ως προς την επίτευξη των στόχων και σκοπών ενός οργανισμού.

Είναι σημαντικό, οι εσωτερικοί ελεγκτές να αξιοποιήσουν περαιτέρω την αξιολόγηση κινδύνων, υιοθετώντας μια πιο ολιστική προσέγγιση ως προς τον εντοπισμό κινδύνων (τόσο των ενδογενών όσο και των εξωγενών), εισάγοντας καινοτόμες μεθοδολογίες, επικοινωνώντας με τους ελεγχόμενους και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, αποκτώντας πρόσβαση σε έγκαιρη, έγκυρη, σχετική και ολοκληρωμένη πληροφόρηση.

Τρία σημεία είναι καθοριστικά κατά την άποψη μου για τη σημασία και το ρόλο του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου:

(α) Αποτελεί ένα εργαλείο καλής διακυβέρνησης και δημοσιονομικής διαχείρισης,

(β) Η διοίκηση με την ευρύτερη έννοια και σε όλα τα επίπεδα, πρέπει να αντιμετωπίζει τον Εσωτερικό Έλεγχο ως ένα καθημερινό, αναγκαίο και πολύτιμο σύμμαχο,

(γ) Αποτελεί χωρίς αμφιβολία ουσιαστικό έλεγχο για τη διασφάλιση της λογοδοσίας προς τους πολίτες, στα πλαίσια της δημοκρατίας και της διαφάνειας, χαρακτηριστικά μιας ευνομούμενης πολιτείας.

Οι μονάδες εσωτερικού ελέγχου αποτέλεσαν σε πολλές τέτοιες περιπτώσεις την αιχμή του δόρατος της προσαρμογής στο νέο δυναμικό περιβάλλον. Η εμπειρία στην αναγνώριση των αναδυόμενων κινδύνων και στην αξιολόγηση και επανασχεδιασμό διαδικασιών, ήταν καταλυτικοί παράγοντες στην επίτευξη των στόχων των οργανισμών.

Το μέλλον πλέον παρουσιάζει πολλές και ιδιαίτερες προκλήσεις για τον Εσωτερικό Έλεγχο και εναπόκειται σε εσάς ως Εσωτερικοί Ελεγκτές, όχι μόνο να προσαρμοστείτε, αλλά να αποδείξετε την αξία σας εντός του οργανισμού στον οποίο εργάζεστε.

Οι σημαντικότερες προκλήσεις σήμερα για τον εσωτερικό έλεγχο είναι κατά την άποψη μου:

1. Η αλλαγή στο παραδοσιακό προφίλ κινδύνου ενός οργανισμού. Δηλαδή η αλλαγή στον τρόπο εργασίας αρκετών οργανισμών, με ένα διαμορφούμενο περιβάλλον εργασίας, δυναμικό και συνεχώς εξελισσόμενο, το οποίο απαιτεί την αναπροσαρμογή των παραδοσιακών τρόπων αξιολόγησης κινδύνων. Ο εσωτερικός έλεγχος θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοεί τις υφιστάμενες και επερχόμενες προκλήσεις και να εισηγείται αποτελεσματικές, οικονομικές και συνάμα εφαρμόσιμες πρακτικές, αξιοποιώντας σύγχρονα εργαλεία και τεχνολογίες.

Έχουμε, όλοι, γίνει μάρτυρες των πρόσφατων περιστατικών κυβερνοεπιθέσεων σε μεγάλους Δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς. Η σοβαρότητα τέτοιου είδους απειλών ήταν σχετικά υποβαθμισμένη μέχρι πρόσφατα, από τους οργανισμούς, οι οποίοι επαναπαύονταν στις παραδοσιακές διαδικασίες και μεθόδους φύλαξης των δεδομένων τους.

Η αξιολόγηση του μηχανογραφικού περιβάλλοντος θα πρέπει πλέον να αποτελεί άμεση προτεραιότητα για ένα εσωτερικό ελεγκτή ο οποίος πέραν των παραδοσιακών μεθόδων ελέγχου θα πρέπει να αποκτήσει πρόσβαση σε τεχνογνωσία που θα του επιτρέψει να κατανοεί αποτελεσματικά τους κινδύνους που απορρέουν από την τεχνολογία και τους τρόπους αντιμετώπισης τους.

Μια δεύτερη πρόκληση είναι, η αυξανόμενη ανάγκη ανάλυσης και αξιολόγησης μεγάλου όγκου δεδομένων. Καθώς η τεχνολογία διαδραματίζει ολοένα και μεγαλύτερο ρόλο στην καθημερινή εργασία της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου, το γεγονός αυτό οδηγεί και σε διαφοροποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων του ανθρωπίνου δυναμικού που διαθέτει ένα τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Η μετάβαση σε πλήρως αυτοματοποιημένους τρόπους εργασίας απαιτεί από τον εσωτερικό ελεγκτή να μπορεί να αναλύσει αποτελεσματικά μεγάλους όγκους δεδομένων ώστε να μπορεί να εντοπίζει αδυναμίες ή παραλείψεις.

Πρόκληση για τα στελέχη του Εσωτερικού Ελέγχου, αποτελεί, επίσης η αυτοματοποίηση των διαδικασιών στους σύγχρονους οργανισμούς.

Η αυτοματοποίηση πολλών διαδικασιών σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς υποκαθιστά τους παραδοσιακούς ελέγχους που διενεργούνται εκ των υστέρων, με την αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων ελέγχου σε πραγματικό χρόνο.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να αναφέρω, ότι είναι κρίσιμης σημασίας η δέσμευση της παρούσας Κυβέρνησης για ενδυνάμωση του ρόλου του Εσωτερικού Ελέγχου εντός της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας, στον Πυλώνα «Πολιτεία – Ανασύνταξη του Κράτους – Προώθηση Θεσμικών Μεταρρυθμίσεων», περιλαμβάνεται δράση για την ουσιαστική αναβάθμιση του πλαισίου ελέγχου της εφαρμογής των νόμων και των κανονισμών από τη Δημόσια Διοίκηση, στη βάση διεθνών προτύπων και διαδικασιών, μέσα από την ενίσχυση των Μονάδων Ελέγχου.

Σήμερα, υπάρχουν Μονάδες Ελέγχου σχεδόν σε όλα τα Υπουργεία και Υφυπουργεία, και σε αυτά που δεν υπάρχουν, πρέπει άμεσα να δημιουργηθούν. Ο εσωτερικός έλεγχος λειτουργεί πάντοτε προληπτικά και αποτρεπτικά, πετυχαίνοντας με τον τρόπο αυτό την καλύτερη δυνατή διαχείριση των κινδύνων που διέπουν τις δραστηριότητες του κάθε οργανισμού, και αναμένω να συμβάλουν τα μέγιστα στην παρεμπόδιση και αποτροπή φαινομένων διαφθοράς ή/ και διαπλοκής.

Κυρία Έφορε Εσωτερικού Ελέγχου, παρακολουθώ τις εκθέσεις που μου διαβιβάζετε σε τακτά χρονικά διαστήματα και εκφράζω την ικανοποίησή μου για την εργασία που εκτελείτε εσείς και τα στελέχη της Υπηρεσίας σας. Είμαι βέβαιος ότι είναι στο επίκεντρο σας οι διαμορφούμενοι κίνδυνοι που προκύπτουν από την είσοδο μας στη νέα εποχή, της τεχνολογίας και των ραγδαίων εξελίξεων. Επομένως, εύλογα αναμένεται από εσάς, η ανάλογη διαφοροποίηση των ελέγχων σας, στα πλαίσια των διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων, ενεργώντας κατά το δυνατό προληπτικά στην αντιμετώπιση των όποιων κινδύνων και απειλών. Είμαι βέβαιος ότι θα ανταποκριθείτε με επάρκεια.

Σας εκφράζω λοιπόν τις ευχαριστίες μου για την πρόσκλησή σας, να προσφωνήσω την 25^η Ετήσια Γενική σας Συνέλευση και να ευχηθώ σ' αυτήν κάθε επιτυχία.

MK/062023